

مقدمه

یکی از آسیب های نظام جمهوری اسلامی ایران از ابتدای سال ۵۷ تاکنون وجود تفکری است که تلاش می کند رفتارها و ماهیت سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران اسلامی را به سمت وابستگی و تبعیت از نظام سلطه سوق دهد. این رویکرد، راه توسعه را در کیفیت و کمیت غربی شدن می داند. به همین دلیل است که پیروان این نگاه در طی دهه های گذشته شعار مذاکره و سازش را به عنوان شیوه ای برای نزدیک شدن به دولت های غربی و همگرایی در بخش های فرهنگی، علمی و سیاسی را به مثابه راهی برای جلب نظر آنها مطرح کرده اند.

البته در مقابل نیروهای مدافع گفتمان انقلاب سعی بر مقابله با این خط داشته و برای پاسداشت ارزش های انقلابی تلاش هایی بعمل آورده اند.

اما واقعیت این است که علیرغم تلاش ها و اقداماتی که از سوی عناصر مومن و انقلابی برای مقابله با جریان غربگرا و سکولار در عرصه های علمی، فرهنگی و سیاسی صورت گرفته است، باید پذیرفت که خسارت هایی نیز بر هویت اسلامی و ایرانی کشور وارد شده است. در این میان در کنار برنامه ریزی های مداوم و طراحی های خصمانه دشمن، سهل انگاری، درک نکردن خطر و اختلال برخی دستگاه های موثر در حوزه فرهنگ کشور بر پیچیدگی وضعیت افزوده است تا هجمه های دشمنان شکل یابد. «آتش به اختیار» شدن هسته های فکری و فرهنگی در سراسر کشور برای غلبه گفتمان انقلاب در دانشگاه و جامعه در صورتی که قرارگاه ها و مرکزیت فرهنگی کشور دچار اختلال و تعطیلی است نقشه راه رهبر فرزانه انقلاب بود که در روز ۱۷ خرداد در جمع دانشجویان رونمایی شد. رهبر معظم انقلاب ابتدا سخنان نمایندگان دانشجویان را در نقد و آسیب های نهادهای مرتبط با امور فرهنگی کشور شنیدند و در ادامه با ایراد سخنرانی به بخشی از سوالات و نکاتی که در اظهارات دانشجویان آمده بود پاسخ دادند. رهبری در بخشی از بیانات خود با انتقاد از نگاهی که معتقد است نمی شود کاری کرد! و این مستاصل بودن را به ناکارآمدی سازمان ها و نهادهای فرهنگی مسئول مربوط می دانند، چنین جواب می دهند که: «من به همه آن هسته های فکری و عملی، جهادی، فکری، فرهنگی در سرتاسر کشور مرتباً می گویم: هر کدام کار کنید؛ مستقل و به قول میدان جنگ، «آتش به اختیار».

ایشان در ادامه ضمن پذیرش انتقادات جدی به دستگاه های مرکزی فکر، فرهنگ و سیاست، بر این مساله تاکید می کند که این ضعف و ناکارآمدی نمی تواند بهانه و توجیهی برای عدم فعالیت تشکل های انقلابی و هسته های مردمی باشد.

این موضوع بسیار مهم تاکنون مورد توجه کسانی قرار گرفت که موضوعات سیاسی و فرهنگی جامعه را دنبال می کردند و بسیاری از افراد حتی رسانه های بیگانه و چهره های معاند خارج از کشور در زمینه اصطلاح آتش به اختیار اظهار نظر کردند. این نوشتار نیز در همین باره نوشته شده و کوشش کرده نگاه چند بعدی به موضوع داشته باشد. ما در این متن تلاش کرده ایم پیشینه موضوع را مورد بررسی قرار دهیم و همچنین چیستی و چرایی طرح مبحث آتش به اختیار در وضعیت کنونی و ارائه الزامات عملی تحقق این برنامه از دیگر نکاتی است که در همین نوشتار به بحث گذاشته شده است.

پیشینه موضوع

سؤال مهم در این زمینه این است که آیا موضوع آتش به اختیار عناصر مومن در هنگام آسیب و چالش های فکری و فرهنگی، موضوعی جدید تلقی می شود، یا اینکه دارای دیرینه و پیشینه است؟ بررسی ها نشان می دهد که در فرمایشات امام راحل و رهبر معظم انقلاب عبارت های گوناگونی یافت می شود که معطوف به فعال بودن نیروهای انقلابی و مومن جامعه برای مقابله با وضعیت مخاطرات فرهنگی است.

حضرت امام رحمه الله علیه در پیامی که به مناسبت پذیرش قطعنامه صادر نمودند و خطوط جدید مبارزه را ترسیم کردند در ساحت اجتماع و سیاست کشور مسئولیت مهمی را بر عهده آحاد مردم نهاده اند که این نکته خود نشان از توجه ایشان به استفاده

از مشارکت و ظرفیت های مردمی برای صیانت از انقلاب اسلامی است. امام راحل فرمودند: «من در میان شما باشم یا نباشم به همه شما سفارش و وصیت می کنم که نگذارید انقلاب به دست نا اهلان و نامحرمان بیفتد»^۱ اما نکته اساسی این است که آیا عناصر انقلابی توانسته اند از این توصیه دردمندانه و دلسوزانه امام راحل و اختیاری که بر عهده آنان نهاده شده، مبنی بر مواجهه با روش ها و سیاست هایی که سبب می شود نااهلان و نامحرمان در مراکز و نهادهای مختلف حاضر باشند صیانت نمایند.

حضرت امام (ره) در همین زمینه در بند «م» وصیت نامه سیاسی الهی خود به طور روشن مسئولیت نهادهای حاکمیتی را برای مقابله با نشانه ها و نمادهای ضد اسلامی بر می شمرد و در انتها بیان امام ناظر بر این نکته اساسی است که اگر چنانچه از سوی سازمان های متولی امور فرهنگی جامعه بی تفاوتی مشاهده شد، خود وارد میدان شوند و به تکلیف خویش عمل کنند و در این مورد می فرمایند:

اکنون وصیت من به مجلس شورای اسلامی در حال، آینده و رئیس جمهور و روسای جمهور مابعد و به شورای نگهبان و شورای قضایی و دولت در هر زمان آن است که نگذارند این دستگاه های خبری و مطبوعات و مجله ها از اسلام و مسائل کشور منحرف شوند. و باید هم بدانیم که آزادی به شکل غربی آن که موجب تباهی جوانان و پسران و دختران می شود از نظر اسلام و عقل محکوم است و تبلیغات و مقالات و سخنرانی ها و کتب و مجلات بر خلاف اسلام و عفت عمومی و مصالح کشور حرام است و بر همه ما و همه مسلمانان جلوگیری از آن واجب است و از آزادی های مخرب باید جلوگیری شود و از آن چه در نظر شرع حرام و از آنچه برخلاف مسیر ملت و کشور اسلامی و مخالف با حیثیت جمهوری اسلامی است به طور قاطع اگر جلوگیری نشود همه مسئول می باشند و مردم و جوانان حزب اللهی اگر برخورد به یکی از امور مذکور نمودند به دستگاه های مربوطه رجوع کنند و اگر آنان کوتاهی نمودند خودشان مکلف به جلوگیری هستند.^۲

حضرت امام در بخش دیگری از وصیتنامه سیاسی و الهی خویش نیز به ضرورت مقابله با مفساد و انحرافات اشاره می کنند و می فرمایند: «وصیت اینجانب به جوانان عزیز آن است که خودشان شجاعانه در مقابل انحرافات قیام نمایند تا استقلال و آزادی خود و کشور و ملت خودشان مصون باشد»^۳. البته باید به این حقیقت مهم نیز توجه داشت که فهم کلام حضرت امام در آن شرایط خاص اول انقلاب و کلام رهبری در وضعیت فعلی تابع درک آسیب ها و افتضائات و شرایط زمینه ای و زمانه ای است که باید مورد نظر قرار گیرد. چرا که شرایط، آسیب ها و تحولات هر دوره تاریخی ممکن است متفاوت از دیگر دوره های تاریخی باشد.

در همین زمینه لازم به توضیح است، موضوع آتش به اختیاری که رهبر معظم انقلاب در ۱۷ خرداد ۹۶ در جمع دانشجویان بیان فرمودند، مکمل فرمایشات ایشان در دیدارهای پیشین بخصوص دیدار ایشان با دانشجویان در سال ۸۸ بود که ایشان فرمودند: در این جنگ نرم شما جوان های دانشجو افسران جوان این جبهه اید. نگفتیم سربازان چون سرباز فقط منتظر است به او بگویند پیش، برود جلو، عقب بیا بیاید عقب، یعنی سرباز هیچ گونه از خودش تصمیم گیری و اراده ندارد و باید هر چه فرمانده می گوید عمل کند... افسر جوان توی صحنه است؛ هم به دستور عمل می کند، هم صحنه را درست می بیند، با جسم خود و جان خود صحنه را می آزماید، لذا اینها افسران جوانند، دانشجو نقشش این است. حقیقتاً افسران جوان فکر هم دارند، عمل هم دارند، توی صحنه هم حضور دارند، اوضاع را هم می بینند، در چارچوب هم کار می کنند.^۴

من به همه آن هسته های فکری و عملی جهادی، فکری و فرهنگی در سرتاسر کشور مرتباً می گویم هر کدام کار کنید مستقل و به قول میدان جنگ، آتش به اختیار؛ تلاش جدی و همه جانبه برای غلبه دادن گفتمان انقلاب در دانشگاه.^۵

wondershareTM

۱- امام خمینی، صحیفه نور، ج ۲۱.

۲- بند وصیت نامه سیاسی الهی حضرت امام خمینی (ره) بند «م».

۳- وصیت نامه سیاسی و الهی امام خمینی بند «ک».

۴- بیانات مقام معظم رهبری در ۸ شهریورماه ۸۸.

۵- بیانات مقام معظم رهبری در ۹۶/۰۳/۱۷.

PDF Editor

«طلاب علوم دینی و دانشجویان دانشگاهها باید با تمام توان خود در مراکزشان از انقلاب و اسلام دفاع کنند. فرزندان بسیجی‌ام در این مراکز، پاسدار اصول تغییر ناپذیر نه شرقی و نه غربی باشند.»^۶

چستی مفهومی آتش به اختیار

"آتش به اختیار" مفهومی است که در ادبیات، طراحی‌ها و عملیات‌های نظامی رایج است که در این عرصه دارای مفهوم خاص بوده و تبعات و پیامدهای گوناگونی نیز بر آن مترتب است، حال این اصطلاح از سوی رهبر معظم انقلاب به عنوان مشخص کننده وظیفه و مسئولیت هسته‌های فکری و فرهنگی جامعه در عرصه انقلابی و فرهنگی آن هم در شرایط خاص مورد توجه قرار گرفته است. واژه آتش به اختیار در ادبیات نظامی ناظر به شرایطی است که عناصر یک مجموعه نظامی در وضعیتی قرار می‌گیرند که:

۱- ارتباط آنان با فرماندهی یا مراکز بالادستی مسئول قطع شده باشد؛

۲- دشمن هجوم آورده و یا در شرایط تهاجم قرار دارد؛

۳- هرگونه تعلل و کوتاهی به سقوط موقعیت آن مجموعه انجامیده و موجب خسارت جبران ناپذیر می‌شود؛

۴- هرکدام از عناصر حاضر قادر به تشخیص خودی از دشمن بوده و امکان شلیک به سمت دشمن را دارد؛

در چنین شرایطی عناصر حاضر در یک موقعیت جغرافیایی از خطر واضح پیش رو آگاهی می‌یابند و در پی آن می‌کوشند از جنگ افزار خود علیه دشمن استفاده کنند، با این هدف که برای حفظ موقعیت و جان سایر همزمان اقدام مفید و گره‌گشا انجام داده باشند. این تاکتیک نظامی که هدفش کسب یا حفظ پیروزی در صحنه نبرد و غلبه بر دشمن است، در شرایطی موجب موفقیت می‌شود که:

۱- عناصر جبهه خودی بر اساس تشخیص و عمل عقلانی ایفای نقش نمایند؛

۲- هدف حملات باید به سمت دشمن باشد و حفاظت از جان خودی‌ها فراموش نشود؛

۳- عناصری که در وضعیت آتش به اختیار قرار گرفته‌اند باید دائماً اقدامات خود و دشمن را محاسبه و از عملکرد خود ارزیابی لازم داشته باشند.

۴- به محض برطرف شدن اختلال و برقراری ارتباط با قرارگاه، این وضعیت خاتمه یافته و اقدامات تابع دستورات و تدابیر فرمانده و قرارگاه خواهد بود.

"آتش به اختیار" در عرصه فرهنگی

تاکتیک آتش به اختیار وقتی در عرصه‌های فرهنگی، علمی و سیاسی مطرح می‌شود که بنا به توصیف مقام معظم رهبری، مراکز فرهنگی و فکری و سیاسی دچار اختلال و تعطیلی هستند و قادر به تشخیص مسائل اصلی و فرعی از یکدیگر نیستند. در چنین شرایطی هسته‌های فکری، فرهنگی و افسران جنگ نرم بایستی با توجه به ویژگی‌های زیر نسبت به مسائل و چالش‌های بروز یافته در عرصه‌های فرهنگی و هویتی وارد عمل شوند:

۱- دارای قدرت تفکر، تشخیص تخصصی در عرصه‌های فکری، فرهنگی و سیاسی باشند و صلاحیت فکری و مهارتی لازم در

این عرصه را داشته باشند؛

۲- اشراف اطلاعاتی کامل به موضوعی که باعث چالش و مسئله شده است؛

۲- از وجود اختلال در مرکز و هسته اصلی تصمیم‌گیری مطمئن باشد؛

۳- تشخیص خود را با مسئولان ذربط در میان گذاشته و تذکر لازم را ارائه دهد؛

wondershare PDFElement™

۶ - بیانات حضرت امام(ره) در تاریخ ۶۷/۹/۲

PDF Editor

۴- چنانچه مسئولان ذیربط پاسخگو نبودند و اقدام لازم معمول نداشتند، برای جلوگیری و ممانعت از اختلال و اشتباه اقدام

نمایند؛

۵- برای هرگونه اقدام باید به نوع اخلاق و عوامل مولد آن توجه داشت و میزان و نوع اقدام با توجه به هزینه‌ها و پیامدهای احتمالی، پس از همفکری و تأمل لازم و رعایت چارچوب‌های قانونی طراحی و پیاده شود.

۶- آتش به اختیار در عرصه‌های فرهنگی و سیاسی با عرصه نظامی از جهت فاصله‌ی زمانی بین تصمیم تا اقدام متفاوت است. در حالی که در عملیات نظامی فرصت حدفصل زمانی که تصمیم گرفته می‌شود تا مرحله اقدام بسیار کوتاه است و گاهی اوقات آنی باید عکس‌العمل نشان داد؛ اما در بخش فرهنگی این فاصله زمان دار است. این نکته از این جهت آورده شد که در نظر داشته باشیم در آتش به اختیار حوزه‌های فرهنگی و سیاسی لازم نیست عجلولانه و شتابزده رفتار کنیم و فرصت برای بررسی‌های دقیق و صحیح وجود دارد. هر چند باید مواظب بود که این زمان بیش از حد نیز نباید طولانی شود.

تجارب تلخ حمله به سفارت انگلیس، عربستان و ماجرای حمله به رئیس مجلس شورای اسلامی در حرم حضرت معصومه (س) نشان می‌دهد که در اقدامات میدانی و عرصه سیاسی و فرهنگی باید از شتابزدگی اجتناب و بر اساس نگاه عقلانی و رعایت اصول و موازین عمل کرد که تنها در مشورت با عناصر فهیم و دارای شناخت لازم، فراهم می‌آید.

چرایی طرح مفهوم آتش به اختیار از سوی رهبر معظم انقلاب

واقعیت این است که رهبر معظم انقلاب در شرایطی نقشه راه معطوف به تاکتیک آتش به اختیار را در جمع دانشجویان معرفی و تشریح نمودند که تساهل و تسامح در ساحت موضوعات و پدیده‌های فرهنگی و اجتماعی در نظام‌های غربی سبب بی‌هویتی مردم شده و بنیان‌های فرهنگی و اجتماعی آن جوامع را با چالش‌های گوناگونی همراه کرده است، حال به شکل خزنده وارد ایران اسلامی شده است با این هدف که نسل‌های جدید جامعه را با بحران هویت همراه سازند و آنان را نسبت به باورهای اعتقادی جامعه معاند و اگر نشد بی‌تفاوت تربیت نمایند. اما این وضعیت در شرایطی در حال اتفاق افتادن است که برخی از نهادها و مسئولان عرصه‌های فرهنگی و سیاسی جامعه به نحوی عمل می‌کنند که گویی قادر نیستند یا تعصبات جناحی به آنان اجازه نمی‌دهد که موضوعات اصلی و فرعی را از همدیگر تمیز دهند. همچنین به این مشکلات می‌توان به باورمندی و اعتقاد برخی از متولیان عرصه‌های علمی و فرهنگی کشور به برخی جاذبه‌های ظاهری غرب و بی‌اعتنایی به مفاهیم و چارچوب‌های هویتی اسلامی و ایرانی اشاره کرد. با این اوضاع آیا نباید از حرکت‌های مومنانه فکری، فرهنگی و جهادی جوانان که در سطح کشور در حال شکل‌گیری و رونق‌آزایی است حمایت کرد؟ آیا در شرایطی که دستگاه‌های فرهنگی کشور از حیث کارکرد و رفتار دچار اختلال در تصمیم‌گیری و اقدام هستند نباید به هسته‌های فرهنگی و علمی کشور که دارای صلاحیت‌های لازم در این زمینه هستند اختیار داد که خود وارد میدان شوند و به آنچه که تشخیص می‌دهند صحیح عمل کنند؟ بنابراین اینگونه می‌توان گفت که طرح موضوع آتش به اختیار از یکسو ناظر بر جنگ نرم نامتقارن دشمن است و از دیگر سو معطوف به آسیب‌ها و اختلالات سیستم فرهنگی کشور می‌باشد. اینکه سندی تحت عنوان ۲۰۳۰ در تناقض با ساخت اعتقادی جمهوری اسلامی ابلاغ می‌شود و بنا بر این باشد که مبنای عمل نهادهای علمی و فرهنگی و آموزشی جمهوری اسلامی قرار بگیرد، بدون این که مبنای و ملاحظات جمهوری اسلامی در آن مراعات شده باشد معلوم است که هم دستگاه‌ها و هم متولیان بخش سیاسی و فرهنگی کشور دچار اختلال و بی‌تفاوتی هستند و می‌بایست طرحی نو درافکند و به فکر راه حل بود.

با این توضیحات به طور اجمال می‌توان به موارد زیر به عنوان بخشی از دلایل و چرایی ارائه اصطلاح آتش به اختیار از سوی

رهبر معظم انقلاب اشاره کرد:

۱- پیش آمدن شرایط نفوذ و میدان‌داری عناصر غیرانقلابی و غربگرا در برخی از عرصه‌های علمی، فرهنگی و سیاسی؛

۲- ضرورت مقابله با هجوم فرهنگی و هویتی دشمن که به صورت سازمان‌یافته گروه‌های متعدد جامعه را هدف گرفته است؛

- ۳- پدید آمدن نوعی انفعال و سرخوردگی در بخشی از نیروهای انقلابی بخصوص جوان و احساسی از وضعیت فرهنگی - سیاسی کشور؛
- ۴- وجود اختلال و سردرگمی در برخی مراکز تصمیم گیری و قرارگاه‌های مرکزی و فرماندهی عملیات فرهنگی کشور؛
- ۵- شکل گیری روند قبح شکنی و قبح زدایی از ارزش ها و هنجارهای دینی و انقلابی بویژه در مجموعه‌های علمی و دانشگاهی.

راهکارها و اقدامات

با عنایت به آنچه که در این متن به آن اشاره شد، شواهد امر گویای این نکته مهم و اساسی است که رهبر معظم انقلاب با ارائه نقشه راه مبتنی بر تاکتیک آتش به اختیار در حوزه های فکری و فرهنگی، نظام فرهنگی، علمی و سیاسی کشور را در آستانه آغاز یک انقلاب فرهنگی جدید قرار داده اند. این حرکت تحولی جدید لزوماً به معنای شروع تقابل بین عناصر و نیروهای فرهنگی با ساختارها و دستگاه‌های فرهنگی متعدد کشور نیست. بلکه خود این تحول و رویکرد انقلابی در بخش فرهنگ می تواند مقدمه‌ای برای اصلاح ساختارها و رفع اختلالات دستگاه‌های فرهنگی کشور باشد. اما تحقق این مهم خود محتاج به پای بندی و تقید به مجموعه‌ای از الزامات است که لازم است همه هسته های فکری و فرهنگی کشور بدان توجه جدی نمایند. نباید این نکته مهم را از نظر مغفول داشت که شرط تحقق نقشه راه، معطوف به آتش به اختیار در عرصه هویتی و فرهنگی که رهبر معظم انقلاب با حساسیت و تامل به تشریح و تبیین آن پرداخته اند، خوب و دقیق اجراء کردن آن است. برای تحقق این ایده و تدبیر مقام معظم رهبری راهکارهای زیر پیشنهاد می‌گردد:

۱- این ایده در منظومه فکری و تدابیر امام خامنه‌ای (مدظله) فهم و تبیین شده و از نگاه تک بعدی و اقدامات شتابزده اجتناب گردد.

۲- از حرکت های فرهنگی مقوم نظام انقلاب اسلامی و از نیروهای انقلابی که به عرصه اقدام میدانی برای تحقق این تدبیر ورود پیدا می‌کنند حمایت شود.

۳- نیروهای فرهنگی باید برای اجرای اقدامات فرهنگی رعایت انصاف، نزاکت اجتماعی و شؤون اخلاقی جامعه را داشته باشند؛

۴- شرط موفقیت نقشه راه بیان شده از سوی رهبر انقلاب انجام اقدامات ایجابی است، بنابراین باید از هرگونه اتهام زنی و هتک حرمت جدا اجتناب کرد؛

۵- تجربه نشان داده است که متوسل شدن به هرگونه اقدام هیجانی و احساسی هیچ بهره‌ای را نصیب جریان انقلابی نمی کند، از این رو توصیه می شود که باید دقیقاً در چارچوب عقلانیت و مصالح کلی نظام حرکت‌ها و رفتارها را تنظیم کرد؛

۶- اقدامات فرهنگی در داخل نباید به شکل رفتارها و رویکردهای تقابلی با گروه‌های داخلی خود را نشان دهد. چرا که این وضع، فراهم کننده سوء استفاده دشمنان خواهد بود. بنابراین در نوع برخورد با مجموعه ها و افراد درون کشور باید نگاه ها طبیعانه و رویکردها باید مبتنی بر حل مسئله باشد.

۷- آتش به اختیار همان امر به معروف و نهی از منکر اثربخش و هدفمند است و وظیفه مردم در بیان امر به معروف و نهی از منکر، رعایت مراتب و مراحل مناسب می‌باشد.

۸- رفتارها و اقدامات باید اقناعی و موجه بوده و بتواند افکار عمومی را با خود همراه داشته باشد؛

۹- برای تحقق برنامه های فرهنگی باید از ظرفیت های نهفته تاریخ انقلاب به خوبی استفاده کرد و شخصیت‌های ممتاز انقلاب را با هدف الگو سازی به جامعه معرفی کرد؛

۱۰- آنچه می‌تواند نسل جوان و هسته های فرهنگی جامعه را در تحقق تکالیف ضمانت کند، آسیب شناسی مستمر از عملکرد

خود است.

۱۱- اثر بخشی عملی میدانی در عرصه علمی، سیاسی و فرهنگی مستلزم داشتن شناخت دقیق و رفتار فاخر و سنجیده است که لازمه آن برخورداری از دانش و مهارتی است که آموزش‌های حداقلی را لازم دارد.

۱۲- همانگونه که هدف از عمل میدانی با آتش به اختیار در حوزه‌های علمی، فکری و سیاسی، غلبه گفتمانی به نفع انقلاب اسلامی است، برخورداری از روحیه انقلابی و پایبندی به عمل انقلابی از لوازم آن است که در عین شجاعانه بودن و بهنگام بودن، به اندازه و مناسب نیز باید باشد.

نتیجه

۱- بنا بر آن چه که آورده شد تحقق عملی مفهوم «آتش به اختیار» در عرصه های فکری جامعه، با رعایت لوازم و پای بندی به شروط مشخص معنا پیدا می کند. رهبر معظم انقلاب جوانان و هسته های فکری و فرهنگی جامعه را به افسرانی مهیا و با کفایت و صلاحیت تشبیه کرده اند که چنانچه دستگاهها و متولیان امور فرهنگی کشور نتوانند به مسئولیت های خود عمل کنند و در برابر ساختارشکنی ها، مفاسد و انحرافات و کجروی های فکری رفتارشان از موضع بی تفاوتی و تساهل باشد، هسته های فکری و فرهنگی در سرتاسر کشور موظفند با تشخیص رسالتی که بر عهده دارند در چارچوب اصول و الزاماتی که بدان اشاره کردیم به صورت خودجوش و داوطلبانه به مسئولیت اصلاح گرایانه خود عمل کنند.

۲- اما نکته قابل توجه و مهم که در اینجا می توان به آن اشاره کرد این است که نباید با بروز و ظهور برخی رفتارها مانعی برای فهم صحیح الگوی معرفی شده از سوی رهبر معظم انقلاب ایجاد کرد، رفتارهایی که ممکن است به رسمیت شمردن تفسیرهای انحرافی از کلام حکیم انقلاب منجر شود، باشد. باید بیاد داشته باشیم که این فرصت پیش آمده کاملا تاریخی و سرنوشت ساز خواهد بود. اقدام معطوف بر نقشه راه "آتش به اختیار"، خود مقید به چارچوب و اصولی است که بدون ملاحظه و مراعات آنها هرگز نمی توان به هدف اصلی که غلبه گفتمان انقلاب در دانشگاه و جامعه است دست یافت. صدور فرمان "آتش به اختیار" که به تازگی از سوی فرمانده و ولی فقیه مطرح شده است مستمسکی برای نادیده گرفتن اصول اخلاقی و قانونی جامعه نیست و هیچ مرز و قواعد و ضابطه ای را قرار نیست جابجا کند، باید به خاطر داشت که همه تحرکات و عملیات های فرهنگی باید در ذیل مصالح و منافع نظام اسلامی و در چارچوب معیارهای اخلاقی و شرعی جامعه اجرایی شود.

۳- طرح موضوع آتش به اختیار از سوی رهبر معظم انقلاب در دیدار امسال ایشان با دانشجویان، آن چنان که برخی معاندان و مغرضان می گویند هرگز به معنای دعوت دانشجویان به هرج و مرج طلبی و نفی هرگونه هنجارمندی قانونی و عرفی کشور نیست، و نیز مقصود بی اعتبار شمردن ضوابط و عرفها و نهادهای قانونی جامعه هم نیست. آن چه که منظور رهبر انقلاب از طرح آتش به اختیاری بود نفی چشم انتظار از نهادهای فرهنگی در جمهوری اسلامی و تکیه به ظرفیت های خودجوش فردی و جمعی مردمی انقلاب برای پیش بردن گفتمان انقلاب اسلامی در دانشگاه و جامعه است.

۴- منظومه فکری و رفتاری رهبری انقلاب در دهه های پیشین نشان می دهد که وی حمله دانشجویان به سفارت انگلیس و عربستان را محکوم نمودند، با برهم زدن هرگونه سخنرانی مخالف هستند، رفتارهای اعتراضی به سید حسن خمینی در ۱۴ خرداد ۸۹ و نیز حرکت تند یکی نسبت به لاریجانی در ۲۲ بهمن یکی از سالها در قم انجام شد را مورد نقد قرار دادند. با این وضع چگونه می توان تفسیر برخی از افراد که از الگوی آتش به اختیار، هرج و مرج اراده کرده اند را پذیرفت. و نکته قابل تامل اینکه عمده منتقدین و معترضین به این رفتار فرهنگی و انقلابی کسانی هستند که در سال ۸۸ کمترین اهتمام از سوی آنها در تقید به اخلاق و قانون گرایی و اجتناب از هرج و مرج طلبی و اغتشاش آفرینی مشاهده نشد.

۵- نکته مهم دیگر آن که در اجرای موضوع آتش به اختیار باید در کنار اقدامات خودجوش انقلابی، باید نگاهی هم توأمان به اصلاح ساختارها و رفع اختلالات در دستگاههای فرهنگی از طریق ارائه پیشنهادات و گفتگوهای علمی و منطقی داشت. چرا که قرار نیست برای همیشه نهادهای فرهنگی گرفتار ضعف ها و اختلال در تصمیم گیری و عملکرد باشند.

۶- به خاطر داشته باشیم که آتش به اختیار با همه اهمیتی که دارد اما یک تاکتیک است برای اقدام و عمل انقلابی و نه یک راهبرد و استراتژی. رهبر معظم انقلاب در همین دیدار ۱۷ خرداد خود با دانشجویان، اقدام به آتش به اختیار در عرصه فرهنگ را وسیله ای برای تحقق غلبه گفتمان انقلاب در دانشگاه و جامعه معرفی کردند.

wondershare™

PDF Editor